

Ur *Internationalen* 28/1974

Ernest Mandel

Oljedollars: oljebolagens konspiration, "tredje världens" frigörelse eller ett nytt finanskapital?

Den s k oljekrisen berikade inte bara oljetrusterna utan även oljestaternas härskare. Men är detta ett led i oljebolagens "konspiration"; är det "tredje världens" frigörelse eller rör det sig om framväxten av ett nytt finanskapital?

Den marxistiske ekonomen Ernest Mandel, medlem i Fjärde Internationalens Förenade sekretariat försöker i denna artikel besvara dessa frågor.

Efter oktoberkriget 1973 har oljeprisökningarna avsevärt ökat valutatillgångarna hos de oljeproducerande länderna, främst arabstaterna och Iran. Dessa enorma inkomster — beräknade till ungefär 75 miljarder dollar under 1974 — kan användas på följande olika sätt:

- 1. De kan lagras, dvs hållas av centralbankerna för att stötta nationella valutor i form av guld eller valuta som hålls av privata ägare.*
- 2. De kan placeras på korttidsbasis i utländska banker eller internationella institutioner eller användas för köp av tillfälliga statliga obligationer i imperialistländerna.*
- 3. De kan användas icke-produktivt genom import av varor och material som inte går in i varuproduktions-processen, t ex vapen, lyxvaror m.m.*
- 4. De kan användas för import av produktiva varor som kan utnyttjas för att påskynda kapitalackumulationen och varuproduktionen i de oljeproducerande länderna (import av mat- och konsumentvaror — nödvändiga för ar hetskraftens reproduktion — faller inom ramen för denna kategori.).*
- 5. De kan användas för långtidsinvesteringar utomlands. Här måste ett antal möjligheter urskiljas:*
 - *investeringar i likvida medel (aktier och obligationer)*
 - *icke-likvida investeringar*
 - *köp av aktieandelar i industri-, finans- och handelssektorerna eller i transportföretag samt uppbyggnad av företag med liknande styrelsedeltagande via aktier.*

Av alla dessa fem användningsmöjligheter för "oljedollarn" är det bara den första som har en inflationshämmande effekt på ekonomin i imperialiststaterna. Därför kan den betraktas som en tillskjutande men ytterst marginell faktor i den nedgång som pågår. Att som vissa politiker i imperialistländerna tala om sextio miljarder dollar bortdragna från västekonomin (p g a underskottet i vissa imperialistländers betalningsbalans) betyder att helt glömma att merparten av dessa pengar förblir kvar i väst eller återvänds i form av betalning för varuinköp eller investeringar.

Faktum är att den motsatta tesen är mycket mer välgrundad. Genom korttidsplaceringar i amerikanska eller europeiska banker föder oljedollarn kreditinflationen och därmed penninginflationen, snarare än att bidra till motsatsen, d v s deflation.

Det är sant att en del av dessa pengar bidragit till att suga upp amerikanska och engelska skatteobligationer, som på det sättet dras bort från de ordinarie köparna (privatbankerna). Detta har bidragit till att minska möjligheterna för dessa banker att utöka krediten. Men den verkliga orsaken till denna begränsning ligger inte i köpen av tillfälliga statsobligationer utan snarare i det faktum att de amerikanska och engelska bankerna — genom en medveten

deflatorisk och kredithämmande politik — inte har utvidgat bredden av sin verksamhet på den internationella valutamarknaden i förhållande till ”arabshejkernas” ökade obligationsköp.

För närvarande är det svårt att uppskatta fördelningen av oljeproducenternas inkomster på de olika fem alternativen. I allmänhet torde det röra sig om ca 30 miljarder dollar som under -74 kommer att användas för att, öka varuimporten och för olika investeringar i de oljeproducerande länderna (alt. 3 & 4). 35 miljarder kommer att investeras utomlands (alt. 2 & 4), resten kommer troligen att hållas inne.

De investeringsprogram som de oljeproducerande länderna planerar för de kommande åren är synnerligen omfattande. Saudiarabien har utvecklat en femårsplan vars budget ligger på 60 miljarder dollar (enl. nuvarande kurs). Algeriet har en fyraårsplan (1974-77) på omkring 22 miljarder. Kuwait planerar att investera mer än fyra miljarder enbart under 1974-75. Man kan därför förmoda att det löpande underskottet i de imperialistiska ländernas betalningsbalans — en följd av de höjda oljepriserna — betydligt kommer att minska under de kommande åren, beroende på exportökningen av utrustning, patent och teknisk hjälp till de oljeproducerande länderna.

Ett nytt finanskapital växer fram

Tidigare, i början av året, var det många som förvånades, t o m chockades över påståendet att den enorma och snabba kapitalanhopningen i händerna på oljestaternas härskande klasser — till följd av höjda oljepriser — skulle ge upphov till ett nytt, oberoende arabiskt och iranskt finanskapital.

Sedan dess har vad som då uppträdde som tendens blommat ut för fullt. Irans köp av 25 procent av aktiestocken i den västtyska Krupp-koncernen var klarsignalen från en ny oberoende sektor av det internationella finanskapitalet.

Finanskapital är bankkapital (pengar) som investeras i de produktiva sektorerna (industri, transport etc) och som deltar i kontrollen av dessa, t o m monopoliserar den kontrollen. I den meningen skiljer det sig från räntekapitalet som nöjer sig med att hålla aktieportföljer och att klippa kuponger.

Den ständigt återkommande informationen om aktiviteten hos de ägande klasserna (de som ansamlar kapital ur oljeexporten) i oljestaterna lämnar inget utrymme för tvivel om att dessa klasser nu går utöver jordröntans stadium (t ex de gamla egyptiska faraonerna) och att de börjar uppföra sig som typiska representanter för finanskapitalet

Fallet med den iranska borgarklassen som hädanefter kommer att representeras i Krupp-koncernens administrationsråd utgör inget isolerat exempel. Inom realvärdesfären har Kuwait Investment Company (grundat 1961) köpt ön Kiawah i USA, där man skall öppna ett turistcentrum. Vidare har detta bolag kraftigt köpt in sig i ett utvecklingsprojekt i staden Atlantas centrum, likaledes i USA. Det har givit ett enormt bud (ca 260 miljoner dollar) för St Martins Property Corporation i London. Det har också övertagit kontrollen av två sjöfartsbolag.

Arabiskt finanskapital, i samröre med stora imperialistiska bolag (ofta där arabsidan håller finansiell och politisk kontroll) har engagerat sig i en serie industrimonopol och projekt.

Likaså har rena banker och investeringsbolag (i vilka vanligtvis arabiskt-iranskt kapital dominerar) skapats tillsammans med ”de stora” imperialistiska finanskretsarna för att finansiera industriella och andra typer av projekt. (En mycket bra översikt över det arabisk-iranska kapitalets omfattande och ökande internationella förbindelser finns i de franska kapitalisternas husorgan *Enterprise* den 26 september -74).

Slutsatsen är klar: *Vi har här att göra med aktiviteter från finanskapital och inte med parasitärt jordröntekapital.*

Viljelösa redskap åt trusterna?

Två invändningar har vanligtvis rests mot vår tes om ett nytt självständigt arabiskt-iranskt finanskapital.

Enligt den ena kritikgruppen utgör de arabisk-iranska regeringarna och de arabisk-iranska regeringarna och affärskretsarna viljelösa redskap åt oljetrusterna, och då speciellt Rockefellergruppen (Exxon, förut Esso). En hel rad faktorer har åberopats för att bevisa detta: Bolagens enorma superprofiter efter oktoberkriget, det faktum att en avsevärd mängd oljedollar placerats i den Rockefeller-kontrollerade Chase Manhattan Bank, det sensationella återinträdet av Rockefellergruppen på den egyptiska marknaden, Kissinger (en f d välbetald rådgivare åt Rockefeller) och hans försök att få Israel att gradvis dra sig tillbaka från ockuperat arabiskt territorium. För de mest paranoida anhängarna av denna åsikt (som t ex ELC, European Labor Committees) utgör t o m Watergateaffären och Nelson Rockefellers nominering till vicepresidentposten ett led i en omfattande konspiration från oljebolagens sida.

Obestridligen har dessa trusters gjort enorma vinster på oljeprishöjningarna från oljestaternas sida. Det bör påpekas att detta inkluderar inte bara amerikanska bolag utan även europeiska, t ex Royal Dutch Shell och British Petroleum.

Det finns ingen anledning att förneka att det finns sammanflätade intressen mellan å ena sidan arabiskt-iranskt finanskapital och de imperialistiska trusterna å andra sidan.

Men det är en sak att konstatera denna intressegemenskap mellan två självständiga finansgrupper och en annan att påstå att deras intressen är helt identiska och att den ena gruppen är helt underställd den andra. Det räcker med att undersöka "oljekrisens" utveckling de senaste månaderna för att inse att detta påstående är osannolikt.

På OPEC:s (de oljeexporterande ländernas organisation) sista möte beslöts att ändra oljepriserna, men endast för att öka avgifterna och skatterna som betalas av trusterna. Exportländerna varnade västvärldens konsumenter för att varje ny prisökning inte skulle vara ett resultat av arabisk-iranska regeringars godtycke, utan en följd av trusternas vägran att betala sina skatteavgifter för att behålla sina superprofiter.

Mer värdefullt än det beslutet — som trots allt är symboliskt — är det faktum att arabregimerna nu överför äganderätten till oljetillgångarna till sig själva och på bekostnad av trusterna. Exakt hur Saudiarabiens nationalisering av ARAMCO går ihop med Rockefellergruppens "intressen" förblir en gåta för konspirationsteoretikerna.

En variant av deras invändningar går ut på att betona oljeprisökningarnas principiellt politiska natur. Enligt denna syn är syftet från arabregimerna inte kapitalackumulation, utan att förmå imperialisterna att överge det ensidiga stödet åt Israel i Mellanöstern-konflikten.

Att arabregimerna försöker utnyttja sin nya ekonomiska och finansiella kraft för att förändra de politiska och militära styrkeförhållandena i Mellanöstern motsäger på intet sätt tesen om ett framväxande nytt arabiskt-iranskt finanskapital. Det återstår i så fall att visa varför regimerna i Iran, Nigeria och Venezuela — som alla deltog i prishöjningspolitiken — råkat uppvisa samma tydliga primitiva intressen. Denna förklaring blir ännu svårare om man dessutom betänker den skarpa motsättningen mellan Iran och Irak, en motsättning som vida överskuggar shahens i hög grad icke-existerande "sympati" för den palestinska saken, för att inte tala om hans obefintliga medkänsla för den arabiska nationalismen.

Uppenbarligen är det inte gemensamma politiska intressen och projekt som förenar alla dessa härskande klasser utan möjligheten att i ett givet ögonblick, i den internationella kapitalismens nedgång, profitera på omfördelningen av det mervärde som i världsskala utvinns på arbetarklassens och de förtryckta folkens bekostnad. Denna omfördelning sker på

bekostnad av den imperialistiska borgarklassen och till förmån för borgarklassen i vissa halvkoloniala länder.

Efter andra världskriget kvarhöll imperialismen vanligtvis dominansen över länderna i Asien, Afrika och Latinamerika (utom Kina, Nord-Korea, Nord-Vietnam och Kuba) genom att överföra politisk makt till de inhemska borgarklasserna, förvandla sitt direktstyre till indirekt och på det viset lyfta upp den koloniala borgarklassen till en juniorpartner i sitt utsugarsystem. Men imperialismen lyckades med detta, *utan att överföra någon omfattande del av mervärdet och profiten*. Nu knappar den koloniala borgarklassen in på 25 års kolonial revolution och lägger fram räkningen – och den är magstark! De kräver en huvuddel av det mervärde som utvinns från de halvkoloniala länderna. I de oljeproducerande länderna har de, åtminstone tillfälligt, lyckats med detta genom att dra fördel av en ytterligt gynnsam konjunktur.

För att få en uppfattning om de krafter som här är i rörelse kan man bara besinna det faktum att den genomsnittliga kostnaden för ett fat utvunnen olja i Mellanöstern inte överstiger 10-12 cent (ung. 45-55 öre). För två år sedan begärde oljebolagen 2-3 dollar (ungefär 9-14 kr) för ett sådant fat! Idag säljer de det för 11,65 dollar (till vilket måste läggas de vinster som görs i frakten, raffinering och återförsäljning osv). Men av denna summa utgjorde 9,23 dollar den mervärdesandel som före 1 oktober-74 kom oljestaternas härskarklass till godo, och sedan dess har den varit 9,74. Före 10 oktober förblev 2,42 dollar i händerna på bolagen, 1,99 efteråt. *Detta representerar fortfarande tio gånger mer än den faktiska utvinningskostnaden!*

En gång i världen delades mervärdet i 90 procent för trusterna och 10 procent till de inhemska härskarklasserna. Senare försköts detta till 75-25, sen till 67-33, och så till 50-50.

Förhållandet är nu 20-80, om man enbart räknar efter priset på den exporterade oljan. Lägger man till vinsterna från frakt, raffinering, distribution o s v, är förhållandet ungefär 40-60.

Håller "tredje världen" på att resa sig?

Den andra invändningen mot vår tes kommer från ett totalt motsatt håll än den första.

Den hävdar att det inte är fråga om en omfördelning av mervärdet bland de härskande klasserna, utan att det snarare gäller en offensiv från "den tredje världen", en motattack från de "små fattiga länderna" mot "de stora, rika länderna".

Anhängarna till denna teori menar att det finns länder som byggt sitt "välstånd" på "billig energi". Men nu har detta vänt. *Folken i den "tredje världen" kommer nu att förbättra sin position på bekostnad av de rika. Dessutom, säger de, är det inte sant att huvuddelen av oljedollarn hålls av statliga eller allmänna institutioner? Hur kan man tala om "finanskapital" när man har att göra med allmän egendom? Kommer inte dessa inkomster alla inneväånare tillgodo?*

Låt oss först konstatera att påståendet att de arabisk-iranska bankerna och investeringsbolagen skulle vara allmänna institutioner är högst överdrivet. Kuwait Foreign Trading Contracting and Investment Company har 25 procent av sin aktiestock i privata händer. I Kuwait Investment Company utgör de privata andelarna så mycket som 50 procent. I de flesta samägda bolag, är inte alla privata andelar utländska, utan många är arabiska. Deras aktieandelar ligger nära eller överskrider 50 procent.

Vidare, bör vi ha i minnet att uppdelningen mellan "allmänt" och "privat" i de halvkoloniala länderna i hög grad är skenbar, precis som var fallet under den primitiva kapitalackumulationens period i Europa på 15-, 16-, 17- och 1800-talen. Shejkerna, emirerna och kungarna behandlar den allmänna budgeten som sin egen. Korrupktion, stöld och ocker är de klassiska källorna till *privat* ackumulation av kapital för de högre dignitärerna och statstjänarna i dessa länder.

Och detta, kan vi parantetiskt tillägga, utgör den *kvalitativa* skillnaden, som avslöjar skillnaderna i klasstrukturen, mellan dessa länder och de byråkratiserade arbetarstaterna, trots den ytliga likheten i nationaliseringen av de viktigaste produktionsmedlen. De sovjetiska och kinesiska byråkraterna berikar sig med ansevärd mängder fördelar i fråga om konsumtionsvaror. Men de är oförmögna att ansamla kapital som en Truyillo, en Houphouët-Boigny, en emir i Kuwait, en filippinsk president, eller t.o.m som en korrumpierad polismästare i Hong-Kong som nyligen anklagats för att på några år samlat en miljon dollar genom mutor från gangsters.

Påståendet att "arabmassorna" skulle tjäna på oljeprisökningarna stämmer endast i vissa exceptionella fall, i t.ex glesbefolkade länder som Kuwait. Genomsnittsinkomsten i Irak, som är en stor oljeexportör, uppgår till ung. 1800 kr/år. I Egypten är den något över 1000 kr/år. Trots alla "arabsolidaritets" projekt, trots Kuwait Fund for Arab Economic Development, trots The Arab Bank for Economic and Social Development, trots The Arab Investment Company and The Saudi-Arabia Development Fund – som tillsammans har kontroll över åtskilliga miljarder dollar – så kommer inte genomsnittsinkomsten att radikalt öka under de kommande åren.

Benämningen "arabisk solidaritet" är knappast tillämplig när det gäller fördelningen av mervärdet på investeringar. Låt oss citera den brittiska tidningen *The Guardian* 9 oktober 1974:

"Faktum är att frågetecknen hopar sig när det gäller säkerheten och lönsamheten av investeringar i Tredje världen. I detta avseende arbetar oljevärldens härskare, liksom shahen av Iran, på samma omisskännliga sätt som vilken bank som helst i London eller New York".

Om detta är den "arabiska solidariteten", så gäller detsamma för "solidariteten mellan Tredje världens länder". Av den förväntade nettointäkten på oljeexport under 1974 – 75 miljarder dollar – kommer endast 3 miljarder att gå till hjälp i de halvkoloniala icke oljeexporterande länderna. Det utgör bara ett uns av de ökade utgifter dessa länder tvingas till genom de höjda oljepriserna.

Dessutom kommer investeringarna (från en del av de ökade oljedollar-inkomsterna) i vissa arabstater och i Iran att påskynda den ekonomiska utvecklingen i dessa länder: De kommer att få en struktur, inklusive en ryggrad av tung industri, som ytterligare gynnar deras utveckling. Det är vad kapitalet, finanskapitalet inräknat, har åstadkommit i andra länder, under andra epoker och omständigheter. Men här är det fråga om en kapitalistisk utveckling, som på intet vis garanterar en snabb, ännu mindre en automatisk, förbättring av massornas levnadsstandard. (Utom, som vi tidigare sagt, i glesbefolkade länder som Kuwait och Libyen).

Kapitalinvesteringar kommer att prioriteras i sektorer med mycket hög grad av organiskt kapital, sektorer med liten arbetskraft, t.ex petrokemi, organisk kemi, stål osv. Utplundringen av bönder och småhantverkare genom inflation och penningssystemets utbredning hotar att avskaffa fler arbeten än den nya industrin kan frambringa. Kronisk arbetslöshet och undersysselsättning fortsätter att pina Iran, Egypten, Algeriet, Irak och Syrien, för att inte tala om de mindre utvecklade arabländerna. Under trycket från denna arbetslöshet och de allmänna följderna av en social struktur som domineras av kapitalackumulation (med allt större del privat kapital), kommer klyftan mellan rik och fattig, kapital och arbete, snarare att öka än tvärtom. Den brasilianska tillväxtmodellen bekräftar detta.

Följaktligen är det inte en fråga om "de fattiga ländernas seger över de rika länderna", utan en mycket klar omfördelning av mervärde mellan olika grupper av ägande klasser, även om några innevånare i vissa inblandade länder erhåller små smulor från festbordet.

En ny imperialism.

Av den orsaken vore det minst sagt för tidigt att dra slutsatsen att den sociala karaktären hos arabstaterna och Iran ändrats på grund av detta nya finanskapitals framväxt. D v s att de skulle ha övergått från att vara halvkoloniala länder till nya imperialistmakter. Finanskapitalets kontroll över industriproduktionen är bara ett av kännetecknen på samhällens karaktär.

Den sociala strukturen, graden av underutveckling, betydelsen av förkapitalistiska kvarlevor i produktionsförhållandena, platsen på världsmarknaden, den politiska naturen hos regimen, och den härskande klassens sammansättning är några av de faktorer som måste kombineras med finanskapitalets existens, när det gäller att fastställa landets karaktär.

De delar av de arabisk-iranska ägandeklasserna som förkroppsligar och leder detta nya finanskapital utgörs varken av direktörer eller ingenjörer, utan av egendomsägare som kvarhåller sitt grepp över landet, staten, och de extremt parasitära styrelseformerna. Detta betyder inte bara att teknologin måste importeras från imperialistländerna, vilket visar beroendet av dessa länder, liksom samägandeformerna för de viktiga industriföretagen gör det. Det betyder också att nytt finanskapital (precis som det ryska före 1917) inte har något intresse av en verklig agrarrevolution, eftersom denna skulle beröva det ett viktigt område. Men utan en sådan revolution är inget verkligt brott med underutvecklingen möjligt.

Framväxten av ett nytt självständigt arabiskt-iranskt kapital – liksom framväxten av det brasilianska – *markerar början på en förändringsprocess*, inte dess slut. Skulle imperialistmakterna gå till militärt angrepp mot arabländerna för att återta kontrollen över oljetillgångarna, skulle det naturligtvis inte vara en mellanimperialistisk konflikt, där världsproletariatet inte skulle ta ställning för någondera sidan.

Tvärtom skulle det vara ett imperialistiskt försök att kvarhålla och förstärka beroendeförhållandena. Det skulle vara ett rövarkrig från imperialismen och deras handgångna för att lägga beslag på andras olja. För arabländernas del, skulle det vara ett rättfärdigt krig mot utländsk utplundring och till försvar för rätten och möjligheten till frihet och oberoende. Under dessa omständigheter skulle sympatin och stödet från världsproletariatet ges åt arabländerna.

...eller en social revolution?

Men utifrån en klasständpunkt kan konflikten mellan imperialistisk kontroll och försöken från arabstaterna att vinna oberoende, inte ges företräde framför motsättningen mellan arabmassorna och deras "egna" härskarklasser. Att hålla tyst om detta förhållande och ställa det i bakgrunden under förevändningar om "arabisk antiimperialistisk solidaritet" eller att "tredje världens folk enas", skulle vara att ställa sig på andra sidan barrikaden, att stödja förtryckarna mot de förtryckta.

Just därför att oljedollarn stimulerar uppkomsten av ett självständigt arabiskt-iranskt finanskapital, stimulerar det också kapitalism, kapitalistisk industri och kapitalismens nedbrytning av urgamla förhållanden. Utvecklingen av kapitalism leder oundvikligen till klasskamp mellan arabiskt-iranskt kapital på ena sidan, och de arbetande massorna på andra sidan, precis som i Ryssland på 1800-talets slut. Ju mer den kampen utvecklas, desto mer kommer finanskapitalet att möta begränsningar för sitt oberoende: beroendet av imperialistiskt stöd för att hålla tillbaka den sociala revolutionen.

I pressen i väst har man betonat de fruktansvärda politiska riskerna av ett imperialistiskt militäringripande i Mellanöstern, ett nytt uppsving för arabnationalismen, framväxten av nya politiska ledarskap med hårdare antiimperialistisk karaktär än nasserismen eller baathisterna, ett ökat inflytande för Sovjetbyråkratin i området osv.

Detta är obestridligt. Men myntets baksida glöms ofta bort: de risker de arabiska härskarklasserna står inför, när en massrörelses uppsving inte bara antar en anti-imperialistisk eller antifeodal karaktär utan också blir alltmer anti-kapitalistisk.

Om Sadat har eliminerat Sovjets närvaro i Egypten, och om den arabiska borgarklassen strävar efter detsamma i hela Mellanöstern, så är det inte bara en diplomatisk manöver för att få amerikansk ”hjälp” i utbyte, utan därför att den under sitt uppåtstigande, fruktar varje kraft som upplevs som anti-kapitalistisk. Därför har ett inbördeskrig rasat under årtal i Yemen, därför fortsätter det i Dhofar, och det kan mycket väl utbryta i Jordanien, t o m i Saudiarabien eller Iran. De arabiska och iranska härskarklasserna vet mycket väl att de inte har någon annan effektiv hjälp än den från imperialistmakterna.

Den ojämna och sammansatta utvecklingen

Under dessa förhållanden är den utpressning båda sidor begagnat i kampen om mervärdesfördelningen klart begränsad av gemensamma intressen, vilka den internationella borgarklassen kan sätta i fara genom blotta hotet mot sin existens. Det finns tillfällen i den imperialistiska epoken, i borgarnas historia överhuvudtaget, då de drivs att riskera allt för att vinna allt. Men det har inte kommit dithän igen, varken i Washington, i Riadh eller allra minst i Teheran.

Helheten i de förändringar som uttrycks genom uppkomsten av ett självständigt arabiskt-iranskt kapital (till största delen genom ansamlingen av oljedollar) kan bäst beskrivas som en illustration till lagen om den ojämna och sammansatta utvecklingen.

Efter andra världskriget tillät förseningen av den socialistiska revolutionen ett nytt uppsving för produktivkrafterna. Detta inträffade under imperialistisk dominans, men också under inverkan av en kapitalism som i sin helhet var på nedåtgående, under förvärrade konflikter och mer och mer explosiva motsättningar. Inte bara mellan kapital och arbete, utan också mellan imperialismens metropoler och kolonierna. De sovjetiska och kinesiska byråkratiernas systematiska försök att uppnå allianser med de koloniala borgarklasserna, liksom svagheten i de revolutionära massrörelsernas ledarskap, tillät den koloniala borgarklassen att tjugo år senare stiga fram och inkassera det formella politiska oberoende imperialismen tidigare tvingats ”förvalta” för att undvika det värsta.

När den nu plötsligt står i spetsen för enorma kapitalresurser i vissa länder, visar det sig att den koloniala borgarklassen ackumulerar och investerar enligt den modell den lärt av imperialisterna. Men den genomför detta i en social omgivning som inte ändrats i grunden, en grund som kombinerar medeltida (eller ännu äldre!) element med modern teknik, bär slavar (som ännu inte är fria) lever sida vid sida med moderna affärsmän, där borgarklassen räknar med maximal press på imperialist-trusterna samtidigt som den är beroende av dessa.

De arabiska härskarklasserna har ännu inte brutit med medeltiden i en tid då den trots detta lämnar palatsen i Beirut och Cote d'Azurs kasinon till förmån för industrianläggningar och skeppsvarv. Även om de skyndsamt spenderar miljarder och åter miljarder, kan de inte undfly denna dubbelroll, lika lite som de förmår upphäva underutvecklingen i sina länder. För det krävs en socialistisk revolution. Och varken shahen av Iran, kungen av Saudiarabien, emiren av Bahrein eller de egyptiska borgarna kan leda denna. I stället kommer de att kastas över ända av den.

Oktober 1974